

Utkast til konvensjon om transportavtaler for internasjonal godstransport som helt eller delvis gjennomføres til sjøs

De stater som er part i denne konvensjon,

som på ny bekrefter sin overbevisning om at internasjonal handel, basert på likeverd og gjensidig nytte, er en viktig faktor for å kunne fremme vennskapelige forbindelser statene imellom,

som er overbevist om at arbeidet med en gradvis harmonisering av den internasjonale handelsretten og med å gjøre den mer ensartet ved å redusere eller fjerne de rettslige hindringene for internasjonal handelsstrømmer, bidrar til et universelt økonomisk samarbeid mellom alle stater på grunnlag av likeverd, rettferdighet og felles interesser, og til velferd for alle folk,

som erkjenner at Den internasjonale konvensjon om innføring av visse ensartede regler om konnossementer, undertegnet i Brussel 25. august 1924, og dens protokoller, og De forente nasjoners konvensjon om sjøtransport av gods, undertegnet i Hamburg 31. mars 1978, har vært viktige bidrag til harmoniseringen av lovverket for sjøtransport av gods,

som er oppmerksomme på den teknologiske og kommersielle utviklingen som har funnet sted etter vedtakelsen av disse konvensjonene, og behovet for å konsolidere og modernisere dem,

som merker seg at sendere og transportører ikke nyter godt av en bindende, universell ordning som kan bidra til godt fungerende transportavtaler for sjøtransport som også involverer andre transportmidler,

som mener at vedtakelsen av ensartede regler for internasjonale transportavtaler for transport som helt eller delvis gjennomføres til sjøs, vil gi større rettslig forutsigbarhet, effektivisere den internasjonale godstransporten og gi nye muligheter for tidligere fjerntliggende parter og markeder, og dermed spille en avgjørende rolle i arbeidet med å fremme handel og økonomisk utvikling, både i det enkelte land og internasjonalt,

er blitt enige om følgende:

KAPITTEL 1 ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 1 Definisjoner

I denne konvensjon betyr:

1. "transportavtale"; en avtale der en transportør mot frakt forplikter seg til å transportere gods fra ett sted til et annet. Avtalen skal gjelde sjøtransport, og kan også i tillegg gjelde transport med andre transportmidler.

2. "kvantumskontrakt"; en transportavtale som gjelder transport av en bestemt mengde gods i flere forsendelser over et avtalt tidsrom. Mengden kan fastsettes som et minimum, et maksimum eller innenfor visse rammer.
3. "linjefart"; en transporttjeneste som tilbys allmennheten ved annonsering eller liknende publisering, og som omfatter transport med skip i linjefart mellom nærmere angitte havner i samsvar med offentlig tilgjengelige rutetabeller over avganger.
4. "ikke-linjefart"; all transport som ikke er linjefart.
5. "transportør"; den som inngår en transportavtale med en sender.
6.
  - a) "utførende part"; en person som ikke er transportøren, men som utfører eller påtar seg å utføre noen av transportørens plikter i henhold til en transportavtale, med hensyn til mottak, lasting, håndtering, stuing, transport, ivaretagelse, lossing eller levering av gods, i den grad vedkommende, direkte eller indirekte, gjør dette på anmodning fra transportøren eller under transportørens tilsyn eller kontroll.
  - b) Uttrykket "utførende part" omfatter ikke den som, direkte eller indirekte, er engasjert av en sender, en formell sender, den kontrollerende part eller mottakeren, i stedet for av transportøren.
7. "maritim utførende part"; en utførende part, i den grad vedkommende utfører eller påtar seg å utføre noen av transportørens forpliktelser i tidsrommet fra godset kommer til skipets lastehavn og til det forlater skipets lossehavn. En innenriks transportør er en maritim utførende part bare dersom vedkommende utfører eller påtar seg å utføre tjenester utelukkende innenfor et havneområde.
8. "sender"; en person som inngår en transportavtale med en transportør.
9. "formell sender"; en person som ikke er sender, men som godtar å stå oppført som "sender" i transportdokumentet eller i det elektroniske transportdokumentet.
10. "innehaver":
  - a) den som er i besittelse av et omsettelig transportdokument, og i) dersom dokumentet er et ordredokument, står oppført der som sender eller mottaker, eller er den som dokumentet er behørig utstedt til, eller ii) dersom dokumentet er et ordredokument in blanco eller et ihendehaverdokument, er dokumentets ihendehaver, eller
  - b) den som et omsettelig elektronisk transportdokument er utstedt eller overført til etter framgangsmåtene i artikkel 9 nr. 1.
11. "mottaker"; den som har rett til å få godset utlevert i henhold til en transportavtale eller et transportdokument eller et elektronisk transportdokument.
12. Med "rett til kontroll" over godset; retten, i henhold til transportavtalen, til å gi transportøren instruks om godset i samsvar med kapittel 10.

13. "kontrollerende part"; den som i henhold til artikkel 51 er berettiget til å utøve retten til kontroll.
14. "transportdokument"; et dokument som transportøren har utstedt i henhold til en transportavtale, og
- a) som beviser at transportøren eller en utførende part har mottatt gods i henhold til transportavtalen, og
  - b) som beviser eller inneholder en transportavtale.
15. "omsettelig transportdokument"; et transportdokument som, med uttrykk som "til ordre" eller "omsettelig" eller med annen egnet ordlyd som har samme virkning etter den lov som får anvendelse for dokumentet, angir at godset er sendt etter ordre fra sender, etter ordre fra mottaker, eller fra ihendehaver, og der det ikke uttrykkelig er angitt at det dreier seg om et "ikke-omsettelig" dokument.
16. "ikke-omsettelig transportdokument"; et transportdokument som ikke er et omsettelig transportdokument.
17. "elektronisk kommunikasjon"; informasjon som er fremstilt, sendt, mottatt eller lagret elektronisk, optisk, digitalt eller på liknende måte, med det resultat at den oversendte informasjonen er tilgjengelig for senere bruk.
18. "elektronisk transportdokument"; informasjon i en eller flere meldinger som en transportør har sendt elektronisk i henhold til en transportavtale, herunder informasjon som logisk hører sammen med det elektroniske transportdokumentet, som vedlegg eller på annen måte knyttet til det elektroniske transportdokumentet samtidig med eller etter at det ble utstedt av transportøren, slik at det inngår som en del av det elektroniske transportdokumentet,
- a) som beviser at transportøren eller en utførende part har mottatt gods i henhold til en transportavtale, og
  - b) som beviser eller inneholder en transportavtale.
19. "omsettelig elektronisk transportdokument"; et elektronisk transportdokument som:
- a) med uttrykk som "til ordre" eller "omsettelig" eller med annen egnet ordlyd som har samme virkning etter den lov som får anvendelse på dokumentet, angir at godset er sendt etter ordre fra sender eller etter ordre fra mottaker, og der det ikke uttrykkelig er angitt at det dreier seg om et "ikke-omsettelig" dokument, og
  - b) benyttes i samsvar med kravene i artikkel 9 nr. 1.
20. "ikke-omsettelig elektronisk transportdokument"; et elektronisk transportdokument som ikke er et omsettelig transportdokument.

21. "utstedelse" av et omsettelig elektronisk transportdokument; utstedelse av dokumentet etter framgangsmåter som sikrer at det er undergitt eksklusiv kontroll, fra det opprettes og til det opphører å ha noen virkning eller gyldighet.
22. "overdragelse" av et omsettelig elektronisk transportdokument; overdragelse av den eksklusive kontrollen over dokumentet.
23. "avtaleopplysninger"; alle opplysninger om transportavtalen eller godset (herunder vilkår, merknader, underskrifter og påtegninger) som står i et transportdokument eller et elektronisk transportdokument.
24. "goods"; alle typer varer og artikler som en transportør forplikter seg til å transportere i henhold til en transportavtale, herunder emballasje og alt utstyr og alle containere som ikke er skaffet til veie av eller på vegne av transportøren.
25. "skip"; ethvert fartøy som benyttes til å transportere gods til sjøs.
26. "container"; enhver type container, transportabel tank eller pall, eller tilsvarende lasteenhet som benyttes til å stue gods, samt alt utstyr som hører til enheten.
27. "kjøretøy"; et kjøretøy til godstransport på vei eller med jernbane.
28. "frakt"; den godtgjørelse som transportøren skal ha for godstransport i henhold til en transportavtale.
29. "bosted"; a) et sted der et selskap eller en annen juridisk person eller sammenslutning av fysiske eller juridiske personer i) har sitt vedtektsbestemte sete, eller er registrert eller har sitt registrerte hovedkontor, alt etter som, ii) har sin hovedadministrasjon, eller iii) har sitt hovedforretningssted, og b) stedet der en fysisk person har sitt faste opphold.
30. "kompetent domstol"; en domstol i en konvensjonsstat som, i henhold til vernetingsreglene i denne staten, har domsmyndighet over tvisten.

Artikkel 2

Tolkningen av denne konvensjon

I tolkningen av denne konvensjon skal det tas hensyn til dens internasjonale karakter, og til behovet for å fremme en ensartet anvendelse og sikre tilliten til internasjonal handel.

Artikkel 3

Formkrav

Meldinger, bekreftelse, samtykke, avtale, erklæring og andre underretninger nevnt i artikkel 19 nr. 2, artikkel 23 nr. 1 til 4, artikkel 36 nr. 1 bokstav b), c) og d), artikkel 40 nr. 4 bokstav b), artikkel 44, artikkel 48 nr. 3, artikkel 51 nr. 1 bokstav b), artikkel 59 nr. 1, artikkel 63 og 66, artikkel 67 nr. 2, artikkel 75 nr. 4, og artikkel 80 nr. 2 og 5, skal foreligge skriftlig. Det kan for disse formål benyttes elektronisk kommunikasjon, forutsatt at både underretningens avsender og mottaker av erklæringen samtykker.

Artikkel 4

Innsigelse og ansvarsgrenser

1. Enhver bestemmelse i denne konvensjon som kan gi transportøren rett til innsigelse eller ansvarsgrænse, får anvendelse i forbindelse med enhver rettergang eller voldgift, enten dette er hjemlet i kontrakt, i bestemmelser om erstatning utenfor kontraktforhold eller på annen måte, som er innledet i forbindelse med tap av, skade på eller forsinket levering av gods som omfattes av en transportavtale, eller manglende oppfyllelse av enhver annen forpliktelse etter denne konvensjon, overfor:

- a) transportøren eller en maritim utførende part,
- b) skipsføreren, besetningen eller enhver annen person som utfører tjenester om bord i skipet, eller
- c) arbeidstaker hos transportøren eller en maritim utførende part.

2. Enhver bestemmelse i denne konvensjon som kan gi sender eller den formelle sender rett til innsigelse, får anvendelse i forbindelse med enhver rettergang eller voldgift, enten dette er hjemlet i kontrakt, i bestemmelser om erstatning utenfor kontraktforhold eller på annen måte, som er innledet mot sender, den formelle sender eller deres underleverandører, agenter eller arbeidstakere.

KAPITTEL 2

VIRKEOMRÅDE

Artikkel 5

Alminnelig virkeområde

1. Med forbehold for bestemmelsene i artikkel 6 får denne konvensjon anvendelse på transportavtaler der mottakssted og utleveringssted ligger i forskjellige stater, og lastehavn og lossehavn for samme forsendelse til sjøs ligger i forskjellige stater, dersom det følger av transportavtalen at ett av følgende steder ligger i en konvensjonsstat:

- a) mottaksstedet,
- b) lastehavnen,
- c) utleveringsstedet, eller
- d) lossehavnen.

2. Denne konvensjon får anvendelse uten hensyn til nasjonaliteten til fartøyet, transportøren, de utførende parter, senderen, mottakeren eller andre involverte parter.

Artikkel 6

Særlige unntak

1. Denne konvensjon får ikke anvendelse på følgende avtaler om linjefart:
  - a) certepartier, og
  - b) andre avtaler om hel- eller delbefraktning av skip.
2. Denne konvensjon får ikke anvendelse på transportavtaler i ikke-linjefart, med mindre:
  - a) det ikke foreligger noen certepartiavtale eller annen avtale mellom partene om hel- eller delbefraktning av skip, og
  - b) det er utstedt et transportdokument eller et elektronisk transportdokument.

Artikkel 7

Anvendelse for visse parter

Uten hensyn til artikkel 6 får denne konvensjon anvendelse mellom transportør og mottaker, kontrollerende part eller innehaver som ikke er opprinnelig part i certepartiet eller en annen transportavtale som faller utenfor denne konvensjonen. Denne konvensjon får imidlertid ikke anvendelse mellom de opprinnelige partene i en transportavtale som er unntatt i henhold til artikkel 6.

KAPITTEL 3

ELEKTRONISK TRANSPORTDOKUMENT

Artikkel 8

Bruk av elektronisk transportdokument og dets virkning

Med forbehold for de krav som er angitt i denne konvensjon,

- a) kan alt som skal tas inn i et transportdokument etter denne konvensjon, nedfelles i et elektronisk transportdokument, forutsatt at utstedelse og påfølgende bruk av det elektroniske transportdokumentet skjer med transportørens og senderens samtykke, og
- b) har utstedelse av, eksklusiv kontroll over eller overføring av et elektronisk transportdokument samme virkning som utstedelse, besittelse eller overføring av et transportdokument.

Artikkel 9

Bestemmelser om bruk av omsettelig elektronisk transportdokument

1. Bruk av et omsettelig elektronisk transportdokument skal skje i henhold til bestemmelser som fastsetter:

- a) hvilken metode som skal benyttes ved utstedelse og overføring av dokumentet til ny innehaver,
  - b) tiltak for å sikre at det omsettelige elektroniske transportdokumentet bevarer sin rettmessighet,
  - c) på hvilken måte innehaveren kan bevise at vedkommende virkelig er innehaveren, og
  - d) på hvilken måte det kan bekreftes at godset er utlevert til innehaveren, eller at det elektroniske transportdokumentet ikke lenger har virkning eller gyldighet, i henhold til artikkel 10 nr. 2 eller artikkel 47 nr. 1 bokstav a) ii) og bokstav c).
2. Bestemmelsene i nr. 1 skal være oppgitt i avtaleopplysningene og lett kunne bringes på det rene.

Artikkel 10

Bytting av et omsettelig transportdokument eller et omsettelig elektronisk transportdokument

1. Dersom det er utstedt et omsettelig transportdokument, og transportøren og innehaveren er enige om å bytte det ut med et omsettelig elektronisk transportdokument, skal:
- a) innehaveren levere det omsettelige transportdokumentet, eller samtlige transportdokumenter om det er utstedt mer enn ett, tilbake til transportøren,
  - b) transportøren utstede et omsettelig elektronisk transportdokument til innehaveren, med en erklæring om at det erstatter det omsettelige transportdokumentet, og
  - c) det omsettelige transportdokumentet opphører deretter å ha virkning eller gyldighet.
2. Dersom det er utstedt et omsettelig elektronisk transportdokument, og transportøren og innehaveren er enige om å bytte det ut med et omsettelig transportdokument, skal:
- a) transportøren, i stedet for det elektroniske transportdokumentet, utstede til innehaveren et omsettelig transportdokument, som er påført en erklæring om at det erstatter det omsettelige elektroniske transportdokumentet, og
  - b) det elektroniske transportdokumentet opphører deretter å ha virkning eller gyldighet.

KAPITTEL 4

TRANSPORTØRENS FORPLIKTELSER

Artikkel 11

Transport og utlevering av godset

Transportøren skal, i henhold til denne konvensjon og i samsvar med vilkårene i transportavtalen, transportere godset til bestemmelsesstedet og levere det til mottakeren.

Artikkel 12 Transportørens ansvarsperiode

1. Transportøren er ansvarlig for godset i henhold til denne konvensjon fra det tidspunkt transportøren eller en utførende part mottar godset til transport, og til det utleveres.
2.
  - a) Dersom lov eller regulering på mottaksstedet krever at godset skal overleveres til en myndighet eller en annen tredjepart og transportøren kan hente det der, begynner transportørens ansvarsperiode når transportøren henter godset hos denne myndighet eller denne tredjepart.
  - b) Dersom lov eller regulering på utleveringsstedet krever at transportøren skal overlevere godset til en myndighet eller en annen tredjepart og mottakeren kan hente det der, opphører transportørens ansvarsperiode når transportøren overleverer godset til denne myndighet eller denne tredjepart.
3. For å kunne fastslå transportørens ansvarsperiode, kan partene bli enige om tid og sted for mottak og utlevering av godset, men en bestemmelse i en transportavtale er ugyldig i den grad den fastsetter at:
  - a) tidspunktet for mottakelse av godset skal fastsettes til et tidspunkt etter at den første innlastingen begynner i henhold til transportavtalen, eller
  - b) tidspunktet for utlevering av godset skal fastsettes til et tidspunkt før den endelige lossingen er avsluttet i henhold til transportavtalen.

Artikkel 13 Særlige forpliktelser

1. Transportøren skal i ansvarsperioden, slik denne er definert i artikkel 12, og i henhold til artikkel 26, med omhu og aktsomhet motta, laste, håndtere, stue, transportere, oppbevare, ivareta, losse og utlevere godset.
2. Uten hensyn til nr. 1 i denne artikkel, og med forbehold for øvrige bestemmelser i kapittel 4 og kapittel 5 til 7, kan transportøren og senderen bli enige om at sender, den formelle sender eller mottaker skal laste, håndtere, stue eller losse godset. En slik avtale skal framgå av avtaleopplysningene.

Artikkel 14 Særlige forpliktelser under sjøreisen

Transportøren må utvise tilbørlig aktsomhet før, i begynnelsen av og under sjøreisen ved å

- a) sørge for at skipet er og holder seg sjødyktig,
- b) sørge for at skipet har tilstrekkelig bemanning, utstyr og forsyninger før og under hele reisen, og
- c) sørge for at lasterom og alle andre deler av skipet der godset transporteres, og alle containere som er skaffet til veie av transportøren og som godset transporteres i eller på, er og holder seg i god stand og trygge med henblikk på mottak, transport og oppbevaring.

Artikkel 15 **Farlig gods**

Uten hensyn til artikkel 11 og 13 kan transportøren eller en utførende part nekte å motta eller laste gods, og kan treffe andre rimelige tiltak, herunder å losse, destruere eller uskadeliggjøre godset, dersom godset, i det tidsrom transportøren har ansvar, utgjør eller med rimelig sannsynlighet kan utgjøre en reell fare for personer, eiendom eller miljø.

Artikkel 16 **Oppofrelse av gods under sjøreisen**

Uten hensyn til artikkel 11, 13 og 14 kan transportøren eller en utførende part kaste gods overbord når oppofrelsen er fornuftig av hensyn til den felles sikkerhet eller for å unngå fare for tap av menneskeliv eller eiendeler som er involvert i det felles sjøforetaket.

KAPITTEL 5 **TRANSPORTØRENS ANSVAR VED** **TAP, SKADE ELLER FORSINKELSE**

Artikkel 17 **Ansvarsgrunnlaget**

1. Transportøren er ansvarlig for tap av eller skade på godset, og for forsinket levering, dersom saksøker godtgjør at tapet, skaden eller forsinkelsen, eller hendelsen eller omstendigheten som forårsaket eller bidro til dette, fant sted i løpet av transportørens ansvarsperiode, slik denne er definert i kapittel 4.
2. Transportøren fritas helt eller delvis for ansvar etter nr. 1 i denne artikkel dersom transportøren godtgjør at årsaken, eller en av årsakene, til tapet, skaden eller forsinkelsen ikke skyldes transportøren selv eller noen annen person nevnt i artikkel 18.
3. Transportøren fritas også helt eller delvis for ansvar etter nr. 1 i denne artikkel dersom transportøren, i stedet for å bevise uskyld som omhandlet i nr. 2 i denne artikkel, godtgjør at

en eller flere av følgende hendelser eller omstendigheter helt eller delvis forårsaket tapet, skaden eller forsinkelsen:

- a) naturkatastrofe,
- b) sjøens farer eller ulykker,
- c) krig, fiendtligheter, væpnet konflikt, sjørøveri, terrorisme, opprør og sivile uroligheter,
- d) karantenerestriksjoner, inngripen fra, eller hindringer skapt av statlige eller andre offentlige myndigheter, ledere eller folkegrupper, herunder ved at skipet holdes tilbake, holdes i arrest eller beslaglegges, og dette ikke skyldes transportøren eller noen annen person nevnt i artikkel 18,
- e) streik, lockout, arbeidsstans eller hindring i arbeidet,
- f) brann om bord,
- g) skjulte mangler som ikke kunne oppdages ved tilbørlig aktsomhet,
- h) en handling eller unnlattelse begått av sender, den formelle sender, den kontrollerende part eller noen annen person som sender eller den formelle sender svarer for i henhold til artikkel 33 eller 34,
- i) lasting, håndtering, stuing eller lossing av godset etter avtale inngått i samsvar med artikkel 13 nr. 2, med mindre sender eller en utførende part gjør dette på vegne av senderen, den formelle senderen eller mottakeren,
- j) svinn i volum eller vekt, eller annet tap eller annen skade oppstått som en følge av en mangel, egenskap eller feil ved godset,
- k) utilstrekkelig eller mangelfull emballering eller merking, forutsatt at dette ikke er utført av eller på vegne av transportøren,
- l) berging eller forsøk på berging av menneskeliv til sjøs,
- m) rimelige tiltak for å berge eller forsøke å berge gjenstander til sjøs,
- n) rimelige tiltak for å unngå eller forsøke å unngå miljøskade, eller
- o) handlinger utført av transportøren etter fullmakt i henhold til artikkel 15 og 16.

4. Uten hensyn til nr. 3 i denne artikkel er transportøren ansvarlig for hele eller deler av tapet, skaden eller forsinkelsen dersom:

- a) saksøkeren godtgjør at hendelsen eller omstendigheten som transportøren påberoper seg skyldes transportøren eller en person nevnt i artikkel 18, eller

- b) saksøkeren godtgjør at en hendelse eller omstendighet som ikke er oppført i nr. 3 i denne artikkel, har bidratt til tapet, skaden eller forsinkelsen, og transportøren ikke kan bevise at denne hendelsen eller omstendigheten ikke skyldes denne eller noen annen person nevnt i artikkel 18.

5. Uten hensyn til nr. 3 i denne artikkel, er transportøren også ansvarlig for hele heller deler av tapet, skaden eller forsinkelsen dersom:

- a) saksøkeren godtgjør at tapet, skaden eller forsinkelsen skyldes, eller sannsynligvis skyldes at i) skipet ikke var sjødyktig, ii) skipet ikke hadde tilstrekkelig bemanning, utrustning og forsyninger, eller iii) lasterom eller andre deler av skipet der gods transporteres, eller containere som er skaffet til veie av transportøren og som godset transporteres i eller på, ikke var i forsvarlig stand for mottak, transport og oppbevaring av godset, og
- b) transportøren ikke kan bevise at: i) tapet, skaden eller forsinkelsen ikke skyldes noen av de hendelser eller omstendigheter som er nevnt i nr. 5 bokstav a) i denne artikkel, eller ii) vedkommende har oppfylt sin forpliktelse til å utvise tilbørlig aktsomhet i henhold til artikkel 14.

6. Når transportøren delvis fritas for ansvar i henhold til denne artikkel, er transportøren ansvarlig bare for den del av tapet, skaden eller forsinkelsen som skyldes den hendelse eller omstendighet som vedkommende er ansvarlig for i henhold til denne artikkel.

Artikkel 18

Transportørens ansvar for andre

Transportøren er ansvarlig for manglende oppfyllelse av sine forpliktelser etter denne konvensjon når det skyldes handlinger eller unnlatelser begått av:

- a) en utførende part,
- b) skipsføreren eller skipets mannskap,
- c) arbeidstakerne hos transportøren eller en utførende part, eller
- d) andre som utfører eller påtar seg å utføre noen av transportørens forpliktelser etter transportavtalen, i den grad vedkommende direkte eller indirekte handler på anmodning fra transportøren eller står under transportørens tilsyn eller kontroll.

Artikkel 19

Maritim utførende parts ansvar

1. En maritim utførende part er underlagt de samme forpliktelser og det samme ansvar som transportøren etter denne konvensjon, og har rett til å gjøre gjeldende transportørens innsigelse og ansvarsgrense som fastsatt i denne konvensjon, dersom:

- a) den maritime utførende part har mottatt godset for transport i en konvensjonsstat, eller levert det i en konvensjonsstat, eller utført sine oppgaver i tilknytning til godset i en havn i en konvensjonsstat, og
  - b) hendelsen som førte til tap, skade eller forsinkelse, fant sted i) i tidsrommet fra godset ankom skipets lastehavn og til det forlot skipets lossehavn, ii) mens den maritime utførende part hadde godset i sin varetekt, eller iii) på ethvert annet tidspunkt så fremt den maritime utførende part utførte en oppgave i henhold til transportavtalen.
2. Dersom transportøren påtar seg forpliktelser utover dem som hviler på vedkommende etter denne konvensjon, eller godtar høyere ansvarsgrenser enn dem som er fastsatt etter denne konvensjon, er en maritim utførende part ikke bundet av en slik avtale, med mindre vedkommende uttrykkelig godtar disse forpliktelser eller høyere grenser.
  3. En maritim utførende part er ansvarlig for manglende oppfyllelse av sine forpliktelser etter denne konvensjon når det skyldes handlinger eller unnlater av personer som vedkommende har gitt i oppdrag å utføre noen av transportørens plikter i henhold til transportavtalen, etter vilkårene angitt i nr.1 i denne artikkel.
  4. Ingen bestemmelse i denne konvensjon legger ansvar på skipsføreren eller skipets mannskap, eller en arbeidstaker hos transportøren eller hos en maritim utførende part.

Artikkel 20

Solidarisk ansvar

1. Dersom transportøren og en eller flere maritime utførende parter er ansvarlige for tap av, skade på eller forsinket levering av godset, hefter de solidarisk innenfor de grenser som er fastsatt etter denne konvensjon.
2. Med forbehold for artikkel 61 skal det samlede ansvaret som påhviler dem, ikke overstige ansvarsgrensene etter denne konvensjon.

Artikkel 21

Forsinkelse

Forsinkelse foreligger når godset ikke er utlevert på det bestemmelsessted som følger av transportavtalen innen avtalt tid.

Artikkel 22

Beregning av erstatning

1. Med forbehold for artikkel 59 beregnes transportørens erstatning for tap av eller skade på godset med utgangspunkt i godsets verdi på det sted og det tidspunkt for levering som er fastsatt i samsvar med artikkel 43.

2. Godsets verdi bestemmes etter prisen på varebørsen eller, dersom en slik pris ikke finnes, etter markedsprisen, eller dersom verken børs- eller markedspris finnes, etter den normale verdien av gods av samme slag og kvalitet på utleveringsstedet.
3. Ved tap av eller skade på godset skal transportøren ikke betale erstatning ut over det som er fastsatt i nr. 1 og 2 i denne artikkel, unntatt når transportøren og senderen er blitt enige om å beregne erstatningen på en annen måte innen grensene i kapittel 16.

Artikkel 23

Melding om tap, skade eller forsinkelse

1. Når ikke annet godtgjøres, anses transportøren for å ha levert godset i slik stand som beskrevet i avtaleopplysningene, med mindre transportøren eller den utførende part som har levert godset, får melding om tap av eller skade på godset, som angir generelt arten av tap eller skade, før eller samtidig med levering eller, dersom tapet eller skaden ikke er synlig, innen sju virkedager på utleveringsstedet fra leveringen fant sted.
2. Manglende melding til transportøren eller den utførende part som nevnt i denne artikkel påvirker ikke retten til å kreve erstatning for tap av eller skade på gods etter denne konvensjon, og påvirker heller ikke plasseringen av bevisbyrde etter artikkel 17.
3. Melding som nevnt i denne artikkel er ikke nødvendig når tap eller skade fastslås ved felles besiktigelse av godset ved godsets mottaker og transportøren eller den maritime utførende part mot hvem ansvar blir gjort gjeldende.
4. Det skal ikke betales erstatning for forsinkelse med mindre transportøren innen tjueen kalenderdager fra godset ble utlevert, har fått melding om tap som skyldes forsinkelse.
5. Melding som nevnt i denne artikkel til den utførende part som har levert godset, har samme virkning som om meldingen til transportøren, og melding gitt til transportøren har samme virkning som om meldingen ble gitt til en maritim utførende part.
6. Ved faktisk eller antatt tap eller skade skal tvistens parter i rimelig utstrekning bistå hverandre slik at godset kan undersøkes og takseres, og de skal gi innsyn i journaler og dokumenter som er relevante for godstransporten.

KAPITTEL 6

TILLEGGSBESTEMMELSER OM BESTEMTE DELER AV TRANSPORTEN

Artikkel 24

Deviasjon

Når deviasjon utgjør en manglende oppfyllelse av transportørens forpliktelser etter den lov som får anvendelse, skal denne deviasjonen i seg selv ikke frata transportøren eller en maritim utførende part noen rett til innsigelse eller ansvarsbegrensning i henhold til denne konvensjon, med forbehold for bestemmelsene i artikkel 61.

Artikkel 25

Dekkslast

1. Gods kan bare transporteres på dekk dersom:
  - a) det er påbudt i medhold av lov,
  - b) det transporteres i eller på containere eller kjøretøy som er egnet til transport på dekk, og dekkene er beregnet på transport av slike containere eller kjøretøy, eller
  - c) transport på dekk er i samsvar med transportavtalen, eller skikk, sedvane eller vanlig praksis i den aktuelle samhandelen.

2. Bestemmelsene i denne konvensjon om transportøransvar får anvendelse på tap av, skade på eller forsinket levering av gods som transporteres på dekk i henhold til nr. 1 i denne artikkel, men transportøren er ikke ansvarlig for tap av eller skade på eller forsinket levering av slikt gods dersom det skyldes en særlig risiko forbundet med transport på dekk, når godset transporteres i samsvar med nr. 1 bokstav a) eller c) i denne artikkel.

3. Dersom godset har blitt transportert på dekk i andre tilfeller enn dem som er tillatt i henhold til nr. 1 i denne artikkel, er transportøren ansvarlig for tap av eller skade på eller forsinket levering av godset som utelukkende skyldes transporten på dekk, og vedkommende kan ikke påberope seg innsigelser som nevnt i artikkel 17.

4. Transportøren kan ikke påberope seg nr. 1 bokstav c) i denne artikkel overfor en tredjepart som i god tro har ervervet et omsettelig transportdokument eller et omsettelig elektronisk transportdokument, med mindre det er anført i avtaleopplysningene at godset kan transporteres på dekk.

5. Dersom transportøren og senderen uttrykkelig har avtalt at godset skal transporteres under dekk, har transportøren ikke rett til å påberope seg ansvarsbegrensning for tap av, skade på eller forsinket levering av godset, i den grad tapet, skaden eller forsinkelsen var en følge av transporten på dekk.

Artikkel 26

Transport før eller etter transport til sjøs

Når tap av eller skade på gods, eller en hendelse eller omstendighet som fører til forsinket levering oppstår i transportørens ansvarsperiode, men utelukkende før godset lastes om bord på skipet, eller utelukkende etter at det er losset av skipet, går bestemmelsene i denne konvensjon ikke foran de bestemmelser i et annet internasjonalt instrument som, på tidspunktet for tapet eller skaden, eller hendelsen eller omstendigheten som har ført til forsinkelse,

- a) i henhold instrumentets bestemmelser ville ha fått anvendelse på alle eller deler av transportørens handlinger dersom sender og transportør hadde inngått en

egen og direkte avtale som omfattet tapet av eller skaden på godset, eller hendelsen eller omstendigheten som førte til forsinket levering,

- b) uttrykkelig regulerer transportørens ansvar, ansvarsbegrensing eller søksmålsfrister, og
- c) er ufravikelig, enten fullt ut eller til vern av sender.

KAPITTEL 7 SENDERENS FORPLIKTELSER OVERFOR TRANSPORTØREN

Artikkel 27 Levering til transport

1. Med mindre det er avtalt noe annet i transportavtalen, skal sender levere godset klart til transport. Sender skal uansett levere godset slik at det vil tåle den planlagte transporten, herunder lasting, håndtering, stuing, surring, sikring og lossing, og at det ikke vil volde skade på person eller eiendom.
2. Sender skal med omhu og aktsomhet oppfylle enhver forpliktelse vedkommende har påtatt seg i en avtale inngått i henhold til artikkel 13 nr. 2.
3. Når en container pakkes eller et kjøretøy lastes av sender, skal sender med omhu og aktsomhet stue, surre og sikre innholdet i eller på containeren eller kjøretøyet, og på en slik måte at det ikke vil volde skade på person eller eiendom.

Artikkel 28 Samarbeid mellom sender og transportør om opplysninger og instruksjer

Transportøren og senderen skal besvare hverandres anmodninger om nødvendige opplysninger og instruksjer for å kunne håndtere og transportere godset på en tilfredsstillende måte, dersom den anmodede part sitter med opplysningene eller kan framskaffe dem med rimelige tiltak, og den anmodende part ikke med rimelige tiltak kan skaffe dem til veie på annen måte.

Artikkel 29 Senders forpliktelse til å skaffe til veie opplysninger, instruksjer og dokumenter

1. Senderen skal i rett tid gi transportøren opplysninger, instruksjer og dokumenter om godset som transportøren ikke med rimelige tiltak kan skaffe til veie på annen måte, og som er rimelig nødvendige,
  - a) for å kunne håndtere og transportere godset på en forsvarlig måte, herunder hvilke sikkerhetstiltak som transportøren eller en utførende part må ta, og

- b) for at transportøren skal kunne overholde lover, bestemmelser eller andre krav fra offentlige myndigheter i forbindelse med den planlagte transporten, forutsatt at transportøren melder fra til senderen i rett tid om hvilke opplysninger, instruksjoner og dokumenter vedkommende trenger.

2. Denne artikkel berører ikke en eventuell særlig forpliktelse til å legge fram bestemte opplysninger, instruksjoner og dokumenter om godset i henhold til lov, bestemmelse eller andre krav fra offentlige myndigheter i forbindelse med den planlagte transporten.

Artikkel 30

Grunnlaget for senderens ansvar overfor transportøren

1. Senderen er ansvarlig for transportørens tap eller skade dersom transportøren godtgjør at tapet eller skaden skyldes at senderen ikke har oppfylt sine forpliktelser etter denne konvensjon.

2. Med mindre tapet eller skaden skyldes at senderen ikke har oppfylt sine forpliktelser etter artikkel 31 nr. 2 og artikkel 32, fritas senderen helt eller delvis for ansvar dersom årsaken, eller en av årsakene, til tapet eller skaden ikke skyldes vedkommende eller en person nevnt i artikkel 34.

3. Når senderen fritas delvis for ansvar i henhold til denne artikkel, er vedkommende ansvarlig kun for den del av tapet eller skaden som skyldes vedkommende eller en person nevnt i artikkel 34.

Artikkel 31

Opplysninger til utarbeidelse av avtaleopplysninger

1. Senderen skal i rett tid gi transportøren nøyaktige opplysninger som er nødvendige for å kunne utarbeide avtaleopplysninger og utstede transportdokumenter eller elektroniske transportdokumenter, herunder de opplysninger som er nevnt i artikkel 36 nr. 1, navnet på den part som er senderen i henhold til avtaleopplysningene, den eventuelle mottakerens navn, og navnet på den person til hvis ordre transportdokumentet eller det elektroniske transportdokumentet eventuelt skal utstedes.

2. Senderen anses å garantere for riktigheten av opplysninger som er lagt fram i henhold til nr. 1 i denne artikkel, når de mottas av transportøren. Senderen skal holde transportøren skadesløs for tap eller skade som skyldes at disse opplysningene er uriktige.

Artikkel 32

Særlige regler for farlig gods

Når godset er av en slik beskaffenhet eller har slike egenskaper at det utgjør en fare for personer, eiendeler eller miljø, eller det er rimelig grunn til å tro at det kommer til å gjøre det,

- a) skal senderen underrette transportøren i rett tid om godsets farlige beskaffenhet eller egenskaper, før det leveres til transportøren eller en utførende part.

Dersom senderen unnlater å gjøre dette, og transportøren og den utførende part ikke for øvrig kjenner til godsets farlige beskaffenhet eller egenskaper, er senderen ansvarlig overfor transportøren for tap eller skade som skyldes en slik unnlattelse, og

- b) skal senderen merke farlig gods i samsvar med de lover, bestemmelser eller andre krav fra offentlige myndigheter som får anvendelse under hver del av den planlagte godstransporten. Dersom senderen unnlater å gjøre dette, er vedkommende ansvarlig overfor transportøren for tap eller skade som skyldes en slik unnlattelse.

Artikkel 33

Den formelle senders overtakelse av senders rettigheter og forpliktelser

1. En formell sender er pålagt de forpliktelser og det ansvar som gjelder for sender i henhold til dette kapittel og i henhold til artikkel 55, og skal nyte godt av de rettigheter og de innsigelser som senderen har etter dette kapittel og etter kapittel 13.
2. Første ledd i denne artikkel berører ikke senderens forpliktelser, ansvar, rettigheter eller innsigelser.

Artikkel 34

Senders ansvar for andres handlinger

Sender er ansvarlig for manglende oppfyllelse av sine forpliktelser etter denne konvensjon som skyldes handlinger eller unnlattelser av andre personer, herunder arbeidstakere, agenter og underleverandører, som vedkommende har gitt i oppdrag å utføre noen av senderens forpliktelser, men senderen er ikke ansvarlig for handlinger eller unnlattelser av transportøren eller en utførende part som handler på vegne av transportøren, og som senderen har gitt i oppdrag å utføre sine forpliktelser.

KAPITTEL 8

TRANSPORTDOKUMENT OG ELEKTRONISK TRANSPORTDOKUMENT

Artikkel 35

Utstedelse av transportdokument eller elektronisk transportdokument

Med mindre senderen og transportøren er blitt enige om ikke å benytte et transportdokument eller et elektronisk transportdokument, eller det følger av handelsbruk eller annen sedvane at dette ikke benyttes, har senderen, eller den formelle senderen dersom senderen samtykker, når godset leveres til transport hos transportøren eller den utførende part, rett til å få utlevert fra transportøren, etter senderens valg:

- a) et ikke-omsettelig transportdokument eller, med forbehold for artikkel 8 bokstav a), et ikke-omsettelig elektronisk transportdokument, eller
- b) et passende omsettelig transportdokument eller, med forbehold for artikkel 8 bokstav a), et omsettelig elektronisk transportdokument, med mindre senderen og transportøren er blitt enige om ikke å benytte et omsettelig transportdokument eller et omsettelig elektronisk transportdokument, eller det følger av handelsbruk eller annen sedvane at det ikke benyttes.

Artikkel 36 **Avtaleopplysninger**

1. Avtaleopplysningene i transportdokumentet eller det elektroniske transportdokumentet nevnt i artikkel 35 skal inneholde følgende opplysninger fra sender:

- a) en beskrivelse av godset som er passende med tanke på transporten,
- b) nødvendige identitetsmerker til identifisering av godset,
- c) antall kolli eller enheter, eller mengde, og
- d) godsets vekt, dersom sender har opplyst om dette.

2. Avtaleopplysningene i transportdokumentet eller det elektroniske transportdokumentet nevnt i artikkel 35 skal også inneholde:

- a) en erklæring om godsets synlige tilstand og forfatning på det tidspunkt transportøren eller en utførende part mottar det til transport,
- b) transportørens navn og adresse,
- c) datoen da transportøren eller en utførende part mottok godset, eller da godset ble lastet om bord i skipet, eller da transportdokumentet eller det elektroniske transportdokumentet ble utstedt, og
- d) dersom transportdokumentet er omsettelig, antallet eksemplarer av det omsettelige transportdokumentet, når det er utstedt mer enn ett.

3. Avtaleopplysningene i transportdokumentet eller det elektroniske transportdokumentet nevnt i artikkel 35 skal videre inneholde:

- a) mottakerens navn og adresse dersom det er oppgitt sender,
- b) skipets navn dersom det er oppgitt i transportavtalen,
- c) mottaksstedet og, dersom det er kjent for transportøren, utleveringsstedet, og
- d) lastehavnen og lossehavnen dersom det er oppgitt i transportavtalen.

4. I denne artikkel viser uttrykket "godsets synlige tilstand og forfatning" i nr. 2 bokstav a) i denne artikkel til godsets tilstand og forfatning basert på:

- a) en rimelig ekstern besiktigelse av godset slik det er pakket på det tidspunkt senderen leverer det til transportøren eller en utførende part, og
- b) enhver ytterligere besiktigelse som transportøren eller en utførende part faktisk gjennomfører før de utsteder transportdokumentet eller det elektroniske transportdokumentet.

Artikkel 37 **Transportørens identitet**

1. Dersom en transportør er navngitt i avtaleopplysningene, skal andre opplysninger i transportdokumentet eller det elektroniske transportdokumentet om transportørens identitet være uten virkning, i den grad de er uforenlige med opplysningene i avtaleopplysningene.

2. Dersom ingen transportør er oppgitt i avtaleopplysningene slik det kreves i henhold til artikkel 36 nr. 2 bokstav b), men avtaleopplysningene angir at godset er lastet om bord i et navngitt skip, antas den registrerte eieren av skipet å være transportøren, med mindre vedkommende beviser at skipet var under et bare boat-certeparti på transporttidspunktet og identifiserer bare boat-befrakteren og oppgir vedkommendes adresse; i dette tilfellet antas befrakteren å være transportøren. Alternativt kan den registrerte eieren godtgjøre at vedkommende ikke er transportøren ved å identifisere transportøren og oppgi vedkommendes adresse. Bare boat-befrakteren kan på samme måte godtgjøre at vedkommende ikke er transportøren.

3. Ingen bestemmelse i denne artikkel er til hinder for at saksøkeren beviser at en annen enn den som er oppgitt i avtaleopplysningene eller identifisert i samsvar med nr. 2 i denne artikkel, er transportøren.

Artikkel 38 **Signatur**

1. Et transportdokument skal undertegnes av transportøren eller en person som handler på vedkommendes vegne.

2. Et elektronisk transportdokument skal inneholde den elektroniske signaturen til transportøren eller en person som handler på dennes vegne. Den elektroniske signaturen skal identifisere den som undertegner det elektroniske transportdokumentet, og skal angi at transportøren godkjenner det elektroniske transportdokumentet.

Artikkel 39 **Mangler i avtaleopplysningene**

1. Dersom en eller flere avtaleopplysninger nevnt i artikkel 36 nr. 1, 2 eller 3 mangler eller ikke er riktige, berører ikke det i seg selv transportdokumentets eller det elektroniske transportdokumentets rettslige karakter eller gyldighet.
2. Dersom avtaleopplysningene inneholder dato, men uten å angi hva den betyr, anses datoen å være:
  - a) datoen da alt gods oppført i transportdokumentet eller det elektroniske transportdokumentet ble lastet om bord i skipet, dersom avtaleopplysningene angir at godset er lastet om bord i et skip, eller
  - b) datoen da transportøren eller en utførende part mottok godset, dersom avtaleopplysningene ikke angir at godset er blitt lastet om bord i et skip.
3. Dersom avtaleopplysningene ikke oppgir godsets synlige tilstand og forfatning da transportøren eller en utførende part mottok det, anses avtaleopplysningene å ha oppgitt at godsets synlige tilstand og forfatning var god da transportøren eller en utførende part mottok det.

Artikkel 40 **Forbehold med hensyn til opplysninger** **om godset i avtaleopplysningene**

1. Transportøren skal ta forbehold med hensyn til opplysningene nevnt i artikkel 36 nr. 1, og opplyse om at transportøren ikke er ansvarlig for riktigheten av opplysninger fra senderen dersom:
  - a) transportøren har faktisk kunnskap om at en materiell erklæring i transportdokumentet eller det elektroniske transportdokumentet er uriktig eller villedende, eller
  - b) transportøren har rimelig grunn til å tro at en materiell erklæring i transportdokumentet eller det elektroniske transportdokumentet er uriktig eller villedende.
2. Uten hensyn til nr. 1 i denne artikkel, kan transportøren ta forbehold med hensyn til opplysningene nevnt i artikkel 36 nr.1, under de omstendigheter og på den måte som er angitt i nr. 3 og 4 i denne artikkel, og angi at transportøren ikke tar ansvar for riktigheten av opplysninger fra senderen.
3. Når godset ikke leveres for transport til transportøren eller en utførende part i en lukket container eller et lukket kjøretøy, eller når det leveres i en lukket container eller et lukket kjøretøy og transportøren eller en utførende part faktisk besiktiger det, kan transportøren ta forbehold med hensyn til opplysningene nevnt i artikkel 36 nr. 1 dersom:
  - a) transportøren ikke har noen rimelige muligheter, verken praktisk eller økonomisk, for å kontrollere senderens opplysninger; i dette tilfellet kan vedkommende oppgi hvilke opplysninger som denne ikke har kunnet kontrollere, eller

- b) transportøren har rimelig grunn til å tro at senderens opplysninger er uriktige; i dette tilfellet kan transportøren tilføye en klausul som angir hva vedkommende med rimelighet anser som riktige opplysninger.

4. Når godset leveres for transport til transportøren eller en utførende part i en lukket container eller et lukket kjøretøy, kan transportøren ta forbehold med hensyn til den informasjon som:

- a) er nevnt i artikkel 36 nr. 1 bokstav a), b), eller c), dersom:
  - i) godset i containeren eller kjøretøyet ikke er faktisk besiktiget av transportøren eller en utførende part, og
  - ii) verken transportøren eller en utførende part på annen måte kan få faktisk kjennskap til innholdet før transportdokumentet eller det elektroniske transportdokumentet utstedes, og
- b) er nevnt i artikkel 36 nr. 1 bokstav d), dersom:
  - i) verken transportøren eller en utførende part har veid containeren eller kjøretøyet, og senderen og transportøren ikke er blitt enige før forsendelsen om at containeren eller kjøretøyet skulle veies og vekten oppgis i avtaleopplysningene, eller
  - ii) det ikke var noen rimelig mulighet, verken praktisk eller økonomisk, for å kontrollere containerens eller kjøretøyets vekt.

Artikkel 41 **Avtaleopplysningenes beviskraft**

Unntatt i den grad det er tatt forbehold med hensyn til avtaleopplysningene under de omstendigheter og på den måte som er angitt i artikkel 40,

- a) er et transportdokument eller et elektronisk transportdokument bevis på at transportøren har mottatt godset slik det er oppgitt i avtaleopplysningene,
- b) kan transportøren ikke føre motbevis mot noen avtaleopplysninger, når disse avtaleopplysninger er oppført i:
  - i) et omsettelig transportdokument eller et omsettelig elektronisk transportdokument som er overført til en tredjepart i god tro, eller
  - ii) et ikke-omsettelig transportdokument der det oppgis at godset utleveres mot tilbakelevering av dokumentet og det er overført til mottakeren i god tro,
- c) skal bevis på det motsatte fra transportørens side ikke godtas overfor en mottaker som i god tro har handlet i tiltro til en eller flere av følgende

avtaleopplysninger oppført i et ikke-omsettelig transportdokument eller et ikke-omsettelig elektronisk transportdokument:

- i) de avtaleopplysninger som er nevnt i artikkel 36 nr. 1, når de er gitt av transportøren,
- ii) containernes antall, type og identifikasjonsnummer, men ikke containerforseglingenes identifikasjonsnummer, og
- iii) de avtaleopplysninger som er nevnt i artikkel 36 nr. 2.

Artikkel 42 **"Forhåndsbetalt frakt"**

Dersom avtaleopplysningene inneholder uttrykket "forhåndsbetalt frakt" eller liknende, kan transportøren ikke hevde overfor innehaveren eller mottakeren at frakten ikke er betalt. Denne artikkel får ikke anvendelse dersom innehaveren eller mottakeren også er sender.

KAPITTEL 9 **UTLEVERING AV GODSET**

Artikkel 43 **Plikt til å godta utlevering**

Når godset er kommet til bestemmelsesstedet, skal mottakeren som krever utlevering av godset etter transportavtalen, godta at godset utleveres på det tidspunkt, eller i det tidsrom, og på det sted som er avtalt i transportavtalen eller, i mangel av en slik avtale, på det tidspunkt og det sted der utleveringen rimeligvis kan forventes å finne sted, ut fra avtalevilkårene, skikk, sedvane eller vanlig praksis i den aktuelle samhandelen og omstendighetene rundt transporten.

Artikkel 44 **Plikt til å bekrefte mottak**

På anmodning fra transportøren eller den utførende part som utleverer godset, skal mottakeren bekrefte å ha mottatt godset fra transportøren eller den utførende part på den måte som er vanlig på utleveringsstedet. Transportøren kan nekte utlevering dersom mottakeren nekter å bekrefte mottaket.

Artikkel 45 **Utlevering når det verken er utstedt omsettelig transportdokument eller omsettelig elektronisk transportdokument**

Når det verken er utstedt et omsettelig transportdokument eller et omsettelig elektronisk transportdokument,

- a) skal transportøren utlevere godset til mottakeren på det tidspunkt og det sted som er nevnt i artikkel 43. Transportøren kan nekte utlevering dersom den som hevder å være mottakeren, på anmodning fra transportøren ikke legitimerer seg som mottakeren på tilbørlig måte,
- b) skal den kontrollerende part før eller ved godsets ankomst til bestemmelsesstedet opplyse transportøren om mottakerens navn og adresse dersom det ikke er oppgitt i avtaleopplysningene,
- c) med forbehold for artikkel 48 nr. 1, og dersom godset ikke kan utleveres fordi i) mottakeren, etter å ha mottatt melding om ankomst, ikke på det tidspunkt eller i det tidsrom som er nevnt i artikkel 43 krever å få godset utlevert fra transportøren etter at det er kommet til bestemmelsesstedet, ii) transportøren nekte utlevering fordi den som hevder å være mottakeren, ikke legitimerer seg som mottakeren på tilbørlig måte, eller iii) transportøren etter en rimelig innsats ikke har klart å finne mottakeren for å få utleveringsinstrukser, kan transportøren kontakte den kontrollerende part og be om instruks med hensyn til utleveringen av godset. Dersom transportøren etter en rimelig innsats ikke har klart å finne den kontrollerende part, kan transportøren kontakte senderen og be om instruks med hensyn til utleveringen av godset. Dersom transportøren etter en rimelig innsats ikke har klart å finne senderen, kan transportøren kontakte den formelle sender og be om instruks med hensyn til utleveringen av godset,
- d) er en transportør som utleverer gods etter instruks fra den kontrollerende part, sender eller den formelle sender i henhold til bokstav c) i denne artikkel, fritatt for sin forpliktelse til å utlevere godset i henhold til transportavtalen.

Artikkel 46

Utlevering når det er utstedt et ikke-omsettelig transportdokument som må leveres tilbake

Når det er utstedt et ikke-omsettelig transportdokument der det oppgis at dokumentet må leveres tilbake om godset skal utleveres,

- a) skal transportøren utlevere godset til mottakeren på det tidspunkt og det sted som er nevnt i artikkel 43, etter at mottakeren på anmodning fra transportøren har legitimert seg på tilbørlig måte og har levert tilbake det ikke-omsettelige dokumentet. Transportøren kan nekte utlevering dersom den som hevder å være mottakeren, på anmodning fra transportøren ikke legitimerer seg på tilbørlig måte, og skal nekte utlevering dersom det ikke-omsettelige dokumentet ikke er levert tilbake. Dersom det er utstedt mer enn ett originaleksemplar av det ikke-omsettelige dokumentet, vil det være tilstrekkelig å levere tilbake ett originaleksemplar, og de øvrige originaleksemplarer har ikke lenger virkning eller gyldighet,
- b) med forbehold for artikkel 48 nr. 1, og dersom godset ikke kan utleveres fordi i) mottakeren, etter å ha mottatt melding om ankomst, ikke på det tidspunkt

eller i det tidsrom som er nevnt i artikkel 43, krever å få godset utlevert fra transportøren etter at det er kommet til bestemmelsesstedet, ii) transportøren nekter utlevering fordi den som hevder å være mottakeren, ikke legitimerer seg som mottakeren på tilbørlig måte, eller iii) transportøren etter en rimelig innsats ikke har klart å finne mottakeren for å få utleveringsinstrukser, kan transportøren underrette senderen om dette og be om instruks med hensyn til utleveringen av godset. Dersom transportøren etter en rimelig innsats ikke har klart å finne senderen, kan transportøren underrette den formelle sender om dette og be om instruks med hensyn til utleveringen av godset,

- c) er en transportør som utleverer gods på instruks fra sender eller den formelle sender i henhold til bokstav b) i denne artikkel, fritatt for sin forpliktelse til å utlevere godset i henhold til transportavtalen, uavhengig av om det ikke-omsettelige transportdokumentet har blitt levert tilbake.

Artikkel 47

Utlevering når det er utstedt et omsettelig transportdokument eller et omsettelig elektronisk transportdokument

1. Når det er utstedt et omsettelig transportdokument eller et omsettelig elektronisk transportdokument,
  - a) har innehaveren av det omsettelige transportdokumentet eller det omsettelige elektroniske transportdokumentet rett til å kreve at transportøren utleverer godset etter at det er kommet til bestemmelsesstedet; i så fall skal transportøren utlevere godset til innehaveren på det tidspunkt og det sted som er nevnt i artikkel 43,
    - i) etter at det omsettelige transportdokumentet er levert tilbake og, dersom innehaveren er en av de personer som er nevnt i artikkel 1 nr. 10 bokstav a) i), etter at innehaveren har legitimert seg på tilbørlig måte, eller
    - ii) etter at innehaveren, etter framgangsmåtene nevnt i artikkel 9 nr. 1, har bevist at vedkommende er innehaveren av det omsettelige elektroniske transportdokumentet,
  - b) skal transportøren nekte utlevering dersom kravene i bokstav a) i) eller ii) i dette nr. ikke er oppfylt,
  - c) dersom det er utstedt mer enn ett originaleksemplar av det omsettelige transportdokumentet, og det er oppgitt i dokumentet hvor mange originaleksemplarer som er utstedt, vil det være tilstrekkelig å levere tilbake ett originaleksemplar, og de øvrige originaleksemplarer har ikke lenger virkning eller gyldighet. Når det er benyttet et omsettelig elektronisk transportdokument, har det ikke lenger virkning eller gyldighet etter at godset er levert til innehaveren i samsvar med de framgangsmåter som kreves etter artikkel 9 nr. 1.

2. Med forbehold for artikkel 48 nr. 1 gjelder følgende bestemmelser dersom det er uttrykkelig oppgitt i det omsettelige transportdokumentet eller det omsettelige elektroniske transportdokumentet at godset kan utleveres uten at transportdokumentet eller det elektroniske transportdokumentet leveres tilbake:

- a) dersom godset ikke kan utleveres fordi i) innehaveren, etter å ha mottatt melding om ankomst, ikke på det tidspunkt eller i det tidsrom som er nevnt i artikkel 43 krever å få godset utlevert fra transportøren etter at det er kommet til bestemmelsesstedet, ii) transportøren nekter utlevering fordi den som hevder å være en innehaver, ikke legitimerer seg på en tilfredsstillende måte som en av de personer som er nevnt i artikkel 1 nr. 10 bokstav a) i), eller iii) transportøren etter en rimelig innsats ikke har klart å finne innehaveren for å få utleveringsinstrukser, kan transportøren underrette senderen om dette og be om instruks med hensyn til utleveringen av godset. Dersom transportøren etter en rimelig innsats ikke har klart å finne senderen, kan transportøren underrette den formelle sender om dette og be om instruks med hensyn til utleveringen av godset,
- b) en transportør som utleverer gods på instruks fra sender eller den formelle sender i samsvar med nr. 2 bokstav a) i denne artikkel, er fritatt for sin forpliktelse til å utlevere godset til innehaveren i henhold til transportavtalen, uavhengig av om vedkommende har fått tilbake det omsettelige transportdokumentet, eller om den som krever å få godset utlevert i henhold til et omsettelig elektronisk transportdokument, har bevist etter framgangsmåtene nevnt i artikkel 9 nr. 1 at vedkommende er innehaveren,
- c) den person som har gitt instruks etter nr. 2 bokstav a) i denne artikkel, skal holde transportøren skadesløs for tap som oppstår som en følge av at vedkommende holdes ansvarlig overfor innehaveren etter nr. 2 bokstav e) i denne artikkel. Transportøren kan nekte å følge disse instruksene dersom vedkommende unnlater å stille en tilfredsstillende sikkerhet som transportøren rimeligvis kan be om,
- d) en person som blir innehaver av det omsettelige transportdokumentet eller det omsettelige elektroniske transportdokumentet etter at transportøren har utlevert godset i henhold til nr. 2 bokstav b) i denne artikkel, men i henhold til kontraktfestede eller andre ordninger inngått før utleveringen, får de rettigheter mot transportøren som følger av transportavtalen, bortsett fra retten til å kreve å få godset utlevert,
- e) uten hensyn til nr. 2 bokstav b) og d) i denne artikkel får en innehaver som blir innehaver etter utlevering, og som ikke hadde og rimeligvis ikke kunne ha hatt kjennskap til utleveringen på det tidspunkt vedkommende ble innehaver, de rettigheter som er inntatt i det omsettelige transportdokumentet eller det omsettelige elektroniske transportdokumentet. Når det er oppgitt i avtaleopplysningene hvilket tidspunkt godset forventes å komme frem, eller hvordan man kan få informasjon om hvorvidt godset er utlevert, antas det at innehaveren på det tidspunkt vedkommende ble innehaver, hadde eller rimeligvis kunne ha hatt kjennskap til utleveringen av godset.

Artikkel 48

Gods som forblir ulevert

1. I denne artikkel anses gods å forbli ulevert utelukkende dersom, etter at godset er kommet til bestemmelsesstedet:

- a) mottakeren ikke godtar at godset utleveres i samsvar med bestemmelsene i dette kapittel, på det tidspunkt og det sted som er nevnt i artikkel 43,
- b) verken den kontrollerende part, innehaveren, senderen eller den formelle sender kan finnes, eller gir transportøren nødvendige instruksjoner i samsvar med artikkel 45, 46 og 47,
- c) transportøren kan eller skal nekte utlevering i henhold til artikkel 44, 45, 46 og 47,
- d) det ikke er tillatt for transportøren å utlevere godset til mottakeren i henhold til lov eller bestemmelser på stedet der utlevering kreves, eller
- e) det av andre grunner er umulig for transportøren å utlevere godset.

2. Med forbehold for eventuelle andre rettigheter som transportøren måtte ha overfor senderen, den kontrollerende part eller mottakeren, kan transportøren, dersom godset forblir ulevert, treffe de tiltak med hensyn til godset som omstendighetene rimeligvis krever, for den persons regning og risiko som har rett til å få godset utlevert, herunder:

- a) å legge opp godset på et egnet sted,
- b) å pakke ut godset dersom det er pakket i containere eller kjøretøyer, eller treffe andre tiltak, herunder ved å flytte godset, og
- c) å sørge for at godset selges eller ødelegges i samsvar med vanlig praksis eller i henhold til lov eller bestemmelser på stedet der godset på det tidspunkt befinner seg.

3. Transportøren kan utøve rettigheter etter nr. 2 i denne artikkel først når vedkommende med en rimelig frist har meldt fra om hva denne har tenkt å gjøre, til den person som eventuelt er oppgitt i avtaleopplysningene som mottaker av melding om godsets ankomst til bestemmelsesstedet, og til en av følgende personer, i angitt rekkefølge, dersom de er kjent for transportøren: mottakeren, den kontrollerende part eller senderen.

4. Dersom godset selges i henhold til nr. 2 bokstav c) i denne artikkel, skal transportøren holde inntektene av salget tilbake til fordel for den som har rett til å få godset utlevert, med fradrag for eventuelle utgifter transportøren har hatt og eventuelle andre beløp som transportøren har til gode i forbindelse med den aktuelle godstransporten.

5. Transportøren skal ikke være ansvarlig for tap av eller skade på gods som oppstår i det tidsrom det har forblitt ulevert i henhold til denne artikkel, med mindre saksøkeren godtgjør at tapet eller skaden oppstod som en følge av at transportøren unnlot å treffe tiltak som etter

omstendighetene ville ha vært rimelige for å bevare godset, og at transportøren visste eller burde ha visst at det ville oppstå tap av eller skade på godset om vedkommende unnlot å treffe slike tiltak.

Artikkel 49 **Tilbakeholdelse av gods**

Ingen bestemmelse i denne konvensjon berører den rett som måtte tilkomme transportøren eller en utførende part i henhold til transportavtalen eller den rett som får anvendelse, til å holde tilbake godset som sikkerhet for utestående krav.

KAPITTEL 10 **DEN KONTROLLERENDE PARTS RETTIGHETER**

Artikkel 50 **Utøvelsen av retten til kontroll og dens omfang**

1. Retten til kontroll kan utøves bare av den kontrollerende part, og er begrenset til:
  - a) rett til å gi eller endre instruksjoner om godset som ikke utgjør en endring av transportavtalen,
  - b) rett til å få utlevert godset i en bestemt anløpshavn eller, med hensyn til innenriks transport, et sted langs ruten, og
  - c) rett til å erstatte mottakeren med enhver annen person, herunder den kontrollerende part.
2. Retten til kontroll består i hele den periode transportøren har ansvar, som fastsatt i artikkel 12, og opphører når perioden er omme.

Artikkel 51 **Den kontrollerende parts identitet og overføring av retten til kontroll**

1. Unntatt i de tilfeller som er nevnt i nr. 2, 3 og 4 i denne artikkel,
  - a) er sender den kontrollerende part, med mindre vedkommende når transportavtalen inngås, utpeker mottakeren, den formelle sender eller en annen person som den kontrollerende part,
  - b) kan den kontrollerende part overføre retten til kontroll til en annen person. Overføringen får virkning overfor transportøren når avhenderen underretter ham om overføringen, og mottakeren blir den kontrollerende part, og

- c) skal den kontrollerende part legitimere seg på tilbørlig måte når vedkommende utøver retten til kontroll.
2. Når det er utstedt et ikke-omsettelig transportdokument der det er anført at dokumentet må leveres tilbake om godset skal utleveres,
- a) er sender den kontrollerende part og kan overføre retten til kontroll til navngitt mottaker i transportdokumentet, ved å overføre dokumentet til vedkommende uten påtegning. Dersom det er utstedt mer enn ett originaleksemplar av dokumentet, skal alle originaleksemplarer overføres om en overføring av retten til kontroll skal få virkning, og
  - b) skal den kontrollerende part, for å kunne utøve sin rett til kontroll, legge fram dokumentet og legitimere seg på tilbørlig måte. Dersom det er utstedt mer enn ett originaleksemplar av dokumentet, skal alle originaleksemplarer legges fram; i motsatt fall kan retten til kontroll ikke utøves.
3. Når det er utstedt et omsettelig transportdokument,
- a) er innehaveren eller, dersom det er utstedt mer enn ett originaleksemplar av det omsettelige transportdokumentet, innehaveren av alle originaleksemplarer, den kontrollerende part,
  - b) kan innehaveren overføre retten til kontroll ved å overføre det omsettelige transportdokumentet til en annen person i samsvar med artikkel 57. Dersom det er utstedt mer enn ett originaleksemplar av dokumentet, skal alle originaleksemplarer overføres til vedkommende om en overføring av retten til kontroll skal få virkning, og
  - c) skal innehaveren, for å kunne utøve retten til kontroll, legge det omsettelige transportdokumentet fram for transportøren, og dersom innehaveren er en av de personer som er nevnt i artikkel 1 nr. 10 bokstav a) i), skal innehaveren legitimere seg på tilbørlig måte. Dersom det er utstedt mer enn ett originaleksemplar av dokumentet, skal alle originaleksemplarer legges fram; i motsatt fall kan retten til kontroll ikke utøves.
4. Når det er utstedt et omsettelig elektronisk transportdokument,
- a) er innehaveren den kontrollerende part,
  - b) kan innehaveren overføre retten til kontroll til en annen person ved å overføre det omsettelige elektroniske transportdokumentet etter framgangsmåtene nevnt i artikkel 9 nr. 1, og
  - c) skal innehaveren, for å kunne utøve retten til kontroll, bevise at vedkommende er innehaveren etter framgangsmåtene nevnt i artikkel 9 nr. 1.

Artikkel 52
Transportørens instruks

1. Med forbehold for nr. 2 og 3 i denne artikkel skal transportøren følge instruksene nevnt i artikkel 50 dersom:

- a) den som gir instruksene, er berettiget til å utøve retten til kontroll,
- b) det ut fra instruksenes innhold er rimelig at de blir utført når de mottas av transportøren, og
- c) instruksene ikke vil forstyrre transportørens vanlige drift, herunder vedkommendes utleveringspraksis.

2. Under enhver omstendighet skal den kontrollerende part med rimelighet erstatte de ekstrautgifter som transportøren er påført, og skal holde transportøren skadesløs for tap eller skade som eventuelt er oppstått fordi denne omsorgsfullt har utført en instruks i henhold til denne artikkel, herunder godtgjørelse som transportøren må betale for tap av eller skade på annet transportert gods.

3. Transportøren kan kreve at den kontrollerende part stiller sikkerhet som dekker ekstrautgifter, tap eller skade som transportøren med rimelighet kan påregne at vil oppstå fordi vedkommende følger en instruks i henhold til denne artikkel. Transportøren kan nekte å følge instruksene dersom slik sikkerhet ikke blir stilt.

4. Transportørens ansvar for tap av, skade på eller forsinket levering av godset som oppstår fordi vedkommende unnlater å følge den kontrollerende parts instruks, og dermed ikke oppfyller sin forpliktelse i henhold til nr. 1 i denne artikkel, reguleres av bestemmelsene i artikkel 17 til 23, og erstatningsbeløpet som transportøren skal betale, reguleres av bestemmelsene i artikkel 59 til 61.

Artikkel 53

Antatt utlevering

Gods som er utlevert i henhold til en instruks gitt i samsvar med artikkel 52 nr. 1, anses utlevert på bestemmelsesstedet, og bestemmelsene om utlevering i kapittel 9 får anvendelse på godset.

Artikkel 54

Endringer i transportavtalen

1. Den kontrollerende part er den eneste som kan inngå avtale med transportøren om andre endringer i transportavtalen enn de endringer som er nevnt i artikkel 50 nr. 1 bokstav b) og c).

2. Endringer i transportavtalen, herunder de endringer som er nevnt i artikkel 50 nr. 1 bokstav b) og c), skal inntas i et omsettelig transportdokument eller i et ikke-omsettelig transportdokument som skal leveres tilbake, eller inntas i et omsettelig elektronisk transportdokument, eller, på anmodning fra den kontrollerende part, inntas i et ikke-

omsettelig transportdokument eller inntas i et ikke-omsettelig elektronisk transportdokument. Endringer som inntas på denne måten, skal undertegnes i samsvar med artikkel 38.

Artikkel 55
Plikt til å gi transportøren
ytterligere opplysninger, instruksjoner eller dokumenter

1. Den kontrollerende part skal, på anmodning fra transportøren eller en utførende part, legge fram i rett tid opplysninger, instruksjoner eller dokumenter om godset som transportøren rimeligvis trenger for å kunne oppfylle sine forpliktelser etter transportavtalen, og som ennå ikke er gitt av senderen, og som heller ikke på annet vis er rimelig tilgjengelig for transportøren.
2. Dersom transportøren etter en rimelig innsats ikke har klart å finne den kontrollerende part, eller den kontrollerende part ikke er i stand til å gi tilfredsstillende opplysninger, instruksjoner eller dokumenter til transportøren, skal de gis av senderen. Dersom transportøren etter en rimelig innsats ikke har klart å finne senderen, skal den formelle sender gi disse opplysninger, instruksjoner eller dokumenter.

Artikkel 56
Fravikelse etter avtale

Transportavtalens parter kan fravike artikkel 50 nr. 1 bokstav b) og c), artikkel 50 nr. 2 og artikkel 52. Partene kan også begrense eller utelukke muligheten for å overføre retten til kontroll som nevnt i artikkel 51 nr. 1 bokstav b).

KAPITTEL 11
OVERFØRING AV RETTIGHETER

Artikkel 57
Overføring når det er utstedt
et omsettelig transportdokument eller et omsettelig elektronisk transportdokument

1. Når et omsettelig transportdokument er utstedt, kan innehaveren overføre de rettigheter som følger av dokumentet, ved å overføre det til en annen person på følgende måte:
  - a) gi en påtegning om overføring til vedkommende eller in blanco, dersom det er et ordredokument, eller
  - b) uten påtegning dersom det er: i) et ihendehaverdokument eller et dokument in blanco, eller ii) et dokument utstedt til en navngitt persons ordre og overføringen finner sted mellom den første innehaveren og den som er navngitt.

2. Når det er utstedt et omsettelig elektronisk transportdokument, kan innehaveren overføre de rettigheter som er inntatt i det, enten det utferdiges til ordre eller til en navngitt persons ordre, ved å overføre det elektroniske transportdokumentet etter framgangsmåtene nevnt i artikkel 9 nr. 1.

Artikkel 58 **Innehaverens ansvar**

1. Med forbehold for artikkel 55 har en innehaver som er ikke sender, og som ikke utøver noen rettighet etter transportavtalen, intet ansvar etter transportavtalen bare fordi vedkommende er innehaver.

2. En innehaver som ikke er sender, og som utøver en rettighet etter transportavtalen, har ansvar etter transportavtalen i den grad ansvaret er inntatt i eller kan utledes av det omsettelige transportdokumentet eller det omsettelige elektroniske transportdokumentet.

3. Etter nr. 1 og 2 i denne artikkel, utøver en innehaver som ikke er sender noen rettighet etter transportavtalen bare fordi:

- a) vedkommende avtaler med transportøren, i henhold til artikkel 10, å skifte et omsettelig transportdokument ut med et omsettelig elektronisk transportdokument, eller å skifte et omsettelig elektronisk transportdokument ut med et omsettelig transportdokument, eller
- b) vedkommende overfører sine rettigheter i henhold til artikkel 57.

KAPITTEL 12 **ANSVARSGRENSER**

Artikkel 59 **Ansvarsgrenser**

1. Med forbehold for artikkel 60 og artikkel 61 nr. 1 er transportørens ansvar for manglende oppfyllelse av sine forpliktelser etter denne konvensjon begrenset til 875 regneenheter for hvert kollo eller annen lasteenhet, eller 3 regneenheter for hvert kilogram av bruttovekten av det gods som er gjenstand for kravet eller tvisten, alt etter hva som er høyest, unntatt når verdien av godset er fastsatt av sender og oppgitt i avtaleopplysningene, eller når transportøren og senderen er blitt enige om en høyere grense enn den ansvarsgrensen som er fastsatt i denne artikkel.

2. Når godset transporteres i eller på en container, pall eller liknende enhet for transport av gods, eller i eller på et kjøretøy, anses de kolli eller lasteenheter som i avtaleopplysningene er oppgitt å være pakket i eller på en slik enhet for transport eller kjøretøy, som kolli eller lasteenheter. Dersom godset ikke er nevnt på denne måten, anses gods plassert i eller på en slik enhet for transport eller kjøretøy som én lasteenhet.

3. Den regneenhet som er nevnt i denne artikkel, er den spesielle trekkrettighet som er fastsatt av Det internasjonale valutafondet. Beløpene som er nevnt i denne artikkel, skal omregnes til en stats nasjonale valuta i samsvar med denne valutaens verdi den dag dommen eller kjennelsen blir avsagt, eller den dag partene blir enige om. Verdien av en nasjonal valuta, mot den spesielle trekkrettigheten, i en konvensjonsstat som er medlem av Det internasjonale valutafondet, skal beregnes i samsvar med den metode for verdifastsettelse som Det internasjonale valutafondet legger til grunn for sin virksomhet og sine transaksjoner på det aktuelle tidspunktet. Verdien av en nasjonal valuta, mot den spesielle trekkrettigheten, i en konvensjonsstat som ikke er medlem av Det internasjonale valutafondet, skal beregnes slik denne stat bestemmer.

Artikkel 60

Ansvarsgrenser ved tap som skyldes forsinkelse

Med forbehold for artikkel 61 nr. 2 skal erstatning for tap av eller skade på godset som skyldes forsinkelse, beregnes i samsvar med artikkel 22, og ansvar for økonomisk tap som skyldes forsinkelse, er begrenset til et beløp tilsvarende to og en halv gang den frakt som skal betales for det forsinkede godset. Det totale beløp som skal betales i henhold til denne artikkel og artikkel 59 nr. 1, kan ikke overstige den grense som ville gjeldt etter artikkel 59 nr. 1, om alt det berørte godset gikk tapt.

Artikkel 61

Tap av retten til å påberope seg ansvarsbegrensning

1. Verken transportøren eller noen av de personer som er nevnt i artikkel 18, har rett til å påberope seg ansvarsbegrensning etter artikkel 59 eller etter transportavtalen dersom saksøkeren godtgjør at tapet som har oppstått som en følge av at transportøren ikke har oppfylt en forpliktelse etter denne konvensjon, skyldes en personlig handling eller unnløstelse av den som krever å begrense sitt ansvar, som er begått forsettlig eller grovt uaktsomt og med forståelse av at slikt tap sannsynligvis ville oppstå.

2. Verken transportøren eller noen av de personer som er nevnt i artikkel 18, har rett til å påberope seg ansvarsbegrensning etter artikkel 60 dersom saksøkeren godtgjør at den forsinkede leveringen har oppstått som en følge av en personlig handling eller unnløstelse av den som krever å begrense sitt ansvar, og tapet som følge av forsinkelsen er påført forsettlig eller grovt uaktsomt og med forståelse av at slikt tap sannsynligvis ville oppstå.

KAPITTEL 13

SØKSMÅLSFRISTER

Artikkel 62

Frist for søksmål

1. Ingen rettergang eller voldgift i forbindelse med krav eller tvister oppstått som en følge av manglende oppfyllelse av en forpliktelse etter denne konvensjon, kan innledes etter utløpet av en periode på to år.
2. Fristen nevnt i nr. 1 i denne artikkel begynner å løpe den dag transportøren har utlevert godset eller, dersom det ikke er utlevert noe gods eller bare en del av godset er utlevert, den siste dag godset skulle vært utlevert. Den dag som er angitt som utgangspunkt, regnes ikke med.
3. Uten hensyn til utløpet av fristen fastsatt i nr. 1 i denne artikkel kan en part fremme sitt krav som innsigelse mot eller som motkrav mot et krav fra den annen part.

Artikkel 63 **Forlenget frist for søksmål**

Perioden omhandlet i artikkel 62 kan verken utsettes eller avbrytes, men den saksøkte kan på ethvert tidspunkt i løpet av perioden forlenge fristen ved en erklæring til saksøkeren. Fristen kan forlenges ytterligere ved en eller flere nye erklæringer.

Artikkel 64 **Regress**

Enhver som er ansvarlig, kan reise regressøksmål etter utløp av fristen omhandlet i artikkel 62 hvis dette skjer innenfor den lengste av følgende frister:

- a) den lovbestemte fristen etter reglene der søksmålet reises, eller
- b) nitti dager regnet fra den dag den som reiser regressøksmål, enten har godtatt kravet, eller er stevnet i saken mot seg, alt etter hva som skjer først.

Artikkel 65 **Søksmål mot** **den som er identifisert som transportøren**

Bare boat-befrakteren eller den som er identifisert som transportøren i henhold til artikkel 37 nr. 2, kan saksøkes etter utløp av fristen omhandlet i artikkel 62 hvis dette skjer innenfor den lengste av følgende frister:

- a) den lovbestemte fristen etter reglene der søksmålet reises, eller
- b) nitti dager regnet fra den dag transportøren er identifisert, eller den registrerte eieren eller bare boat-befrakteren har godtgjort at vedkommende ikke er transportøren i samsvar med artikkel 37 nr. 2.

KAPITTEL 14

DOMSMYNDIGHET

Artikkel 66 Søksmål mot transportøren

Med mindre transportavtalen inneholder en eksklusiv vernetingsavtale som er i samsvar med artikkel 67 eller artikkel 72, har saksøker rett til å saksøke transportøren etter denne konvensjon

- a) ved en kompetent domstol i samme jurisdiksjon som ett av følgende steder:
  - i) transportørens bosted,
  - ii) det mottakssted som er fastsatt i transportavtalen,
  - iii) det utleveringssted som er fastsatt i transportavtalen, eller
  - iv) havnen der godset først ble lastet om bord i et skip, eller havnen der godset ble endelig losset av et skip, eller
- b) ved en eller flere kompetente domstoler som er utpekt etter overenskomst mellom senderen og transportøren for å avgjøre de krav mot transportøren som kan oppstå etter denne konvensjon.

Artikkel 67 Vernetingsavtaler

1. En domstol som er valgt i samsvar med artikkel 66 bokstav b), har eksklusiv domsmyndighet i tvister mellom avtalepartene bare dersom partene er enige om det, og vernetingsavtalen

- a) er nedfelt i en kvantumskontrakt der partenes navn og adresse er klart og tydelig oppgitt, og som enten i) er individuelt framforhandlet eller ii) der det klart fremgår at det foreligger en eksklusiv vernetingsavtale, med nærmere angivelse av hvilke deler av kvantumskontrakten som inneholder en slik avtale, og
- b) klart utpeker domstolene i en konvensjonsstat eller én eller flere konkrete domstoler i en konvensjonsstat.

2. En person som er ikke part i kvantumskontrakten, er bundet av en eksklusiv vernetingsavtale inngått i samsvar med nr. 1 i denne artikkel bare dersom:

- a) domstolen er på ett av de steder som er nevnt i artikkel 66 bokstav a),
- b) avtalen er nedfelt i transportdokumentet eller det elektroniske transportdokumentet,

- c) denne person i tide er behørig underrettet om hvilken domstol saken skal bringes inn for, og om at den har eksklusiv domsmyndighet, og
- d) lovgivningen ved domstolen som behandler saken anerkjenner at denne person kan være bundet av den eksklusive vernetingsavtalen.

Artikkel 68 **Søksmål mot den maritime utførende part**

Saksøker har rett til å saksøke den maritime utførende part i samsvar med denne konvensjon ved en domstol i samme jurisdiksjon som ett av følgende steder:

- a) den maritime utførende parts bosted, eller
- b) havnen der den maritime utførende part mottok godset, havnen der den maritime utførende part utleverte godset eller havnen der den maritime utførende part utfører sine oppgaver i tilknytning til godset.

Artikkel 69 **Intet annet grunnlag for domsmyndighet**

Med forbehold for artikkel 71 og 72 kan ingen rettergang etter denne konvensjon mot transportøren eller en maritim utførende part innledes ved en domstol som ikke er utpekt i henhold til artikkel 66 eller 68.

Artikkel 70 **Arrest og midlertidige sikringstiltak**

Ingen bestemmelse i denne konvensjon berører domsmyndighet med hensyn til midlertidige sikringstiltak, herunder arrest. En domstol i en stat der det er truffet midlertidig sikringstiltak, har ikke myndighet til å avsi dom i saken, med mindre:

- a) kravene i dette kapittel er oppfylt, eller
- b) dette er fastsatt i en internasjonal konvensjon som får anvendelse i vedkommende stat.

Artikkel 71 **Forening og overføring av saker**

1. Dersom samme krav som springer ut av samme hendelse reises mot både transportøren og den maritime utførende part, kan saken bare reises ved en domstol som har domsmyndighet etter artikkel 66 og artikkel 68, med mindre det foreligger en vernetingsavtale som er inngått i samsvar med artikkel 67 eller 72. Dersom ingen slik domstol har domsmyndighet, kan saken bringes inn for en domstol som har domsmyndighet etter artikkel 68 bokstav b), dersom en slik domstol har domsmyndighet.

2. Med mindre det foreligger en vernetingsavtale som er inngått i samsvar med artikkel 67 eller 72, skal en transportør eller en maritim utførende part som går til søksmål for å få dom for at det ikke foreligger ansvar, eller et annet søksmål som ville frata en person retten til å velge vernetings i henhold til artikkel 66 eller artikkel 68, på saksøktes anmodning trekke søksmålet tilbake når saksøkte har valgt en domstol som har domsmyndighet etter artikkel 66 eller 68, alt etter som, der saken kan tas opp igjen.

Artikkel 72

Avtale etter at en tvist er oppstått, og domsmyndighet når saksøkte møter

1. Etter at en tvist er oppstått, kan tvistens parter bli enige om at den kan bringes inn for en annen kompetent domstol.
2. En kompetent domstol som saksøkte møter frem for uten å bestride dens kompetanse i samsvar med vernetingsreglene der, har domsmyndighet.

Artikkel 73

Anerkjennelse og fullbyrdelse

1. En avgjørelse truffet i en konvensjonsstat av en domstol som har domsmyndighet etter denne konvensjon, skal anerkjennes og fullbyrdes i en annen konvensjonsstat i samsvar med lovgivningen i sistnevnte konvensjonsstat dersom begge stater har avgitt en erklæring i samsvar med artikkel 74.
2. En domstol kan nekte anerkjennelse og fullbyrdelse under henvisning til de grunner til å nekte slik anerkjennelse og fullbyrdelse som følger av nasjonal rett.
3. Dette kapittel berører ikke anvendelsen av reglene i en regional økonomisk integrasjonsorganisasjon som er part i denne konvensjon, om anerkjennelse eller fullbyrdelse av dommer mellom organisasjonens medlemsstater, enten de er vedtatt før eller etter denne konvensjon.

Artikkel 74

Anvendelsen av kapittel 14

Bestemmelsene i dette kapittel er bindende bare for konvensjonsstater som i samsvar med artikkel 91 har erklært at de vil være bundet av dem.

KAPITTEL 15 VOLDGIFT

Artikkel 75 Voldgiftsavtaler

1. Med forbehold for dette kapittel kan partene bli enige om at enhver tvist som måtte oppstå om godstransport etter denne konvensjon, skal henvises til voldgift.
2. Den som gjør et krav gjeldende overfor transportøren, skal velge ett av følgende steder til voldgiftsbehandlingen:
  - a) ethvert sted som for dette formål er utpekt i voldgiftsavtalen, eller
  - b) ethvert annet sted i en stat der ett av følgende steder befinner seg:
    - i) transportørens bosted,
    - ii) det mottakssted som er fastsatt i transportavtalen,
    - iii) det utleveringssted som er fastsatt i transportavtalen, eller
    - iv) havnen der godset først ble lastet om bord i et skip, eller havnen der godset ble endelig losset av et skip.
3. Valget av voldgiftssted i avtalen er bindende for tvister mellom avtalens parter dersom avtalen er nedfelt i en kvantumskontrakt der partenes navn og adresse er klart og tydelig oppgitt, og som enten:
  - a) er individuelt framforhandlet, eller
  - b) klart angir at det foreligger en voldgiftsavtale, med nærmere angivelse av hvilke deler av kvantumskontrakten som inneholder en slik avtale.
4. Når det er inngått en voldgiftsavtale i samsvar med nr. 3 i denne artikkel, er en person som ikke er part i kvantumskontrakten, bundet av valget av voldgiftssted i voldgiftsavtalen bare dersom:
  - a) voldgiftsstedet som er angitt i avtalen, er på ett av de steder som er nevnt i nr. 2 bokstav b) i denne artikkel,
  - b) avtalen er nedfelt i transportdokumentet eller det elektroniske transportdokumentet,
  - c) vedkommende i tide er behørig underrettet om voldgiftsstedet, og
  - d) lovgivningen som kommer til anvendelse åpner for at vedkommende kan være bundet av voldgiftsavtalen.
5. Bestemmelsene i nr. 1, 2, 3 og 4 i denne artikkel anses å utgjøre en del av enhver voldgiftsklausul eller voldgiftsavtale, og enhver bestemmelse i en slik klausul eller avtale er ugyldig, i den grad den er uforenlig med disse bestemmelser.

Artikkel 76

Voldgiftsavtale i ikke-linjefart

1. Ingen bestemmelse i denne konvensjon berører gyldigheten av en voldgiftsavtale i en transportavtale i ikke-linjefart der denne konvensjon eller bestemmelsene i denne konvensjon får anvendelse

- a) i henhold til artikkel 7, eller
- b) fordi partene frivillig innlemmer denne konvensjon i en transportavtale som ellers ikke ville vært undergitt denne konvensjon.

2. Uten hensyn til nr. 1 i denne artikkel er en voldgiftsavtale inntatt i et transportdokument eller et elektronisk transportdokument som denne konvensjon får anvendelse på i henhold til artikkel 7, undergitt reglene i dette kapittel med mindre transportdokumentet eller det elektroniske transportdokumentet

- a) identifiserer partene i og datoen for certepartiet eller en annen kontrakt som ikke faller inn under denne konvensjon i henhold til artikkel 6, og
- b) ved en særlig henvisning tar inn en klausul i certepartiet eller en annen kontrakt som inneholder vilkårene i voldgiftsavtalen.

Artikkel 77

Avtale om voldgift etter at en tvist er oppstått

Etter at en tvist er oppstått, kan tvistens parter bli enige om at den skal løses ved voldgift på et hvilket som helst sted, uten hensyn til bestemmelsene i dette kapittel og kapittel 14.

Artikkel 78

Anvendelsen av kapittel 15

Bestemmelsene i dette kapittel er bindende bare for konvensjonsstater som i samsvar med artikkel 91 har erklært at de vil være bundet av dem.

KAPITTEL 16

KONTRAKTSVILKÅRENE'S GYLDIGHET

Artikkel 79

Alminnelige bestemmelser

1. Med mindre det er bestemt noe annet i denne konvensjon, er enhver bestemmelse i en transportavtale ugyldig i den grad den:

- a) direkte eller indirekte utelukker eller begrenser transportørens eller en maritim utførende parts forpliktelser etter denne konvensjon,

- b) direkte eller indirekte utelukker eller begrenser transportørens eller en maritim utførende parts ansvar for manglende oppfyllelse av en forpliktelse etter denne konvensjon, eller
  - c) oppnevner transportøren eller en person nevnt i artikkel 18 som begunstiget til forsikringen av godset.
2. Med mindre det er bestemt noe annet i denne konvensjon, er enhver bestemmelse i en transportavtale ugyldig, i den grad den:
- a) direkte eller indirekte utelukker, begrenser eller øker senderens, mottakerens, den kontrollerende parts, innehaverens eller den formelle senders forpliktelser etter denne konvensjon, eller
  - b) direkte eller indirekte utelukker, begrenser eller øker senderens, mottakerens, den kontrollerende parts, innehaverens eller den formelle senders ansvar for manglende oppfyllelse av en forpliktelse etter denne konvensjon.

Artikkel 80 **Særlige regler for kvantumskontrakter**

1. Uten hensyn til artikkel 79 kan en kvantumskontrakt mellom transportøren og senderen som faller innenfor denne konvensjonens anvendelsesområde, fastsette rettigheter, forpliktelser og ansvar av større eller mindre omfang enn hva som er fastsatt i denne konvensjon.
2. Et avvik etter nr. 1 i denne artikkel er bindende bare når:
- a) det er klart og tydelig oppgitt i kvantumskontrakten at den avviker fra denne konvensjon,
  - b) kvantumskontrakten i) er individuelt framforhandlet eller ii) klart og tydelig oppgir hvilke deler av kvantumskontrakten som inneholder disse avvik,
  - c) sender gis anledning til å inngå en transportavtale som er i samsvar med bestemmelsene i denne konvensjon, uten avvik etter denne artikkel, og underrettes om denne muligheten, og
  - d) avviket verken er i) inntatt ved henvisning til et annet dokument eller ii) nedfelt i en standardavtale som ikke er gjenstand for forhandling.
3. En transportørs offentlige liste over priser og tjenester, transportdokument, elektroniske transportdokument eller liknende dokument er ikke en kvantumskontrakt i henhold til nr. 1 i denne artikkel, men en kvantumskontrakt kan ta inn slike dokumenter i sine bestemmelser ved henvisning.
4. Første ledd i denne artikkel får ikke anvendelse på rettigheter og forpliktelser omhandlet i artikkel 14 bokstav a) og b), artikkel 29 og artikkel 32 eller på ansvar som

oppstår ved brudd på disse bestemmelsene, og det får heller ikke anvendelse på ansvar som oppstår som en følge av en handling eller en unnlatelse nevnt i artikkel 61.

5. Vilkår i kvantumskontrakten som avviker fra denne konvensjon får, dersom kvantumskontrakten oppfylder kravene i nr. 2 i denne artikkel, anvendelse i forholdet mellom transportøren og enhver annen person enn senderen, forutsatt at:

- a) denne person klart og tydelig har fått opplyst at kvantumskontrakten avviker fra denne konvensjon, og har gitt uttrykkelig samtykke til å være bundet av disse avvik, og
- b) dette samtykke ikke utelukkende er oppført i en transportørs offentlige liste over priser og tjenester, transportdokument eller elektroniske transportdokument.

6. Den part som påberoper seg et avvik, må godtgjøre at vilkårene for avvik er oppfylt.

Artikkel 81

Særlige regler for levende dyr og visse andre typer gods

Uten hensyn til artikkel 79 og med forbehold for artikkel 80 kan transportavtalen utelukke eller begrense både transportørens og en maritim utførende parts forpliktelser eller ansvar dersom:

- a) godset består av levende dyr, men en slik utelukkelse eller begrensning vil ikke få virkning dersom saksøkeren godtgjør at tapet, skaden eller forsinkelsen har oppstått som en følge av en forsettlig eller grovt uaktsomt handling eller unnlatelse begått av transportøren eller en person nevnt i artikkel 18, som har forårsaket slikt tap, slik skade eller slikt tap på grunn av forsinkelse, og med forståelse av at slikt tap, slik skade eller slikt tap på grunn av forsinkelse sannsynligvis ville oppstå, eller
- b) godsets egenskaper eller forfatning, eller omstendighetene og vilkårene for gjennomføringen av transporten, rimeligvis tilsier en særlig avtale, forutsatt at transportavtalen ikke gjelder ordinære kommersielle forsendelser i vanlig handelssamkvem, og det ikke er utstedt et omsettelig transportdokument eller et omsettelig elektronisk transportdokument i forbindelse med godstransporten.

KAPITTEL 17

SAKSOMRÅDER SOM IKKE REGULERES AV DENNE KONVENSJON

Artikkel 82

Internasjonale konvensjoner om godstransport med andre typer transportmidler

Ingen bestemmelse i denne konvensjon berører anvendelsen av noen av de følgende internasjonale konvensjoner, med framtidige endringer, som er i kraft på det tidspunkt denne

konvensjon trer i kraft, og som regulerer transportørens ansvar for tap av eller skade på godset:

- a) enhver konvensjon om lufttransport av gods, i den grad en slik konvensjon etter sine bestemmelser får anvendelse på en del av transportavtalen,
- b) enhver konvensjon om veitransport av gods, i den grad en slik konvensjon etter sine bestemmelser får anvendelse på transport av gods lastet på et veigående kjøretøy som transporteres om bord i et skip,
- c) enhver konvensjon om jernbanetransport av gods, i den grad en slik konvensjon etter sine bestemmelser får anvendelse på sjøtransport av gods som et supplement til jernbanetransport, eller
- d) enhver konvensjon om godstransport på innlands vannvei, i den grad en slik konvensjon etter sine bestemmelser får anvendelse på godstransport som finner sted uten omlasting både på innlands vannvei og til sjøs.

Artikkel 83 **Global ansvarsbegrensning**

Ingen bestemmelse i denne konvensjon berører anvendelsen av en internasjonal konvensjon eller nasjonal lovgivning som regulerer global ansvarsbegrensning for eiere av skip.

Artikkel 84 **Felleshavari**

Ingen bestemmelse i denne konvensjon berører anvendelsen av bestemmelser i transportavtalen eller i nasjonal lovgivning om felleshavarioppgjøret.

Artikkel 85 **Passasjerer og reisegods**

Denne konvensjon får ikke anvendelse på en avtale om transport av passasjerer og deres reisegods.

Artikkel 86 **Atomskade**

Intet ansvar oppstår etter denne konvensjon for atomskade dersom den som driver et atomanlegg, er ansvarlig for skaden:

- a) etter Pariskonvensjonen om erstatningsansvar på atomenergiens område av 29. juli 1960, som endret ved Tilleggsprotokoll av 28. januar 1964 og ved endringsprotokoller av 16. november 1982 og 12. februar 2004, Wienkonvensjonen om erstatningsansvar for atomskade av 21. mai 1963,

endret ved Fellesprotokoll i tilknytning til Wienkonvensjonen og Pariskonvensjonen av 21. september 1988 og som endret ved Protokoll av 12. september 1997 om endring av Wienkonvensjonen om erstatningsansvar for atomskade fra 1963, eller Konvensjon om tilleggserstatning for atomskade av 12. september 1997, herunder enhver endring av disse konvensjoner og enhver framtidig konvensjon om det ansvar som påligger den som driver et atomanlegg, for atomskade, eller

- b) etter den nasjonale rett som får anvendelse på ansvar for slik skade, forutsatt at denne rett i alle henseender er like gunstig for eventuelle skadelidte som enten Paris- eller Wienkonvensjonen eller Konvensjon om tilleggserstatning for atomskade.

KAPITTEL 18 SLUTTBESTEMMELSER

Artikkel 87 Depositar

De forente nasjoners generalsekretær utpekes med dette til å være depositar for denne konvensjon.

Artikkel 88 Undertegning, ratifikasjon, godtakelse, godkjenning eller tiltredelse

1. Denne konvensjon er åpen for undertegning av alle stater i [Rotterdam, Nederland] fra [...] til [...] og deretter i De forente nasjoners hovedkvarter i New York fra [...] til [...].
2. Denne konvensjon skal ratifiseres, godtas eller godkjennes av signatarstatene.
3. Denne konvensjon er åpen for tiltredelse av alle stater som ikke er signatarstater, fra den dag den åpnes for undertegning.
4. Ratifikasjons-, godtakelses-, godkjennings- og tiltredelsesdokumentene skal deponeres hos De forente nasjoners generalsekretær.

Artikkel 89 Oppsigelse av andre konvensjoner

1. En stat som ratifiserer, godtar, godkjenner eller tiltrer denne konvensjon og er part i Den internasjonale konvensjon om innføring av visse ensartede regler om konnossementer undertegnet i Brussel 25. august 1924, eller endringsprotokollen av 1968 eller av 1979, skal samtidig si opp nevnte konvensjon og den eller de protokoller til konvensjonen som den er part i, ved en underretning om dette til Belgias regjering, med en erklæring om at oppsigelsen vil få virkning fra den dag denne konvensjon trer i kraft for vedkommende stat.

2. En stat som ratifiserer, godtar, godkjenner eller tiltrer denne konvensjon og er part i De forente nasjoners konvensjon om sjøtransport av gods undertegnet i Hamburg 31. mars 1978, skal samtidig si opp nevnte konvensjon ved en underretning om dette til De forente nasjoners generalsekretær, med en erklæring om at oppsigelsen vil få virkning fra den dag denne konvensjon trer i kraft for vedkommende stat.

3. Etter denne artikkelen får ratifikasjoner, godtakelser, godkjenninger og tiltredelser med hensyn til denne konvensjon, foretatt av stater som er part i instrumentene oppført i nr. 1 og 2 i denne artikkel og meddelt depositaren etter at denne konvensjon er trådt i kraft, ikke virkning før disse staters oppsigelse av nevnte instrumenter har fått virkning. Depositaren for denne konvensjon skal konsultere Belgias regjering, som er depositar for instrumentene nevnt i nr. 1 i denne artikkel, for å sikre nødvendig koordinering i denne forbindelse.

Artikkel 90 **Forbehold**

Ingen forbehold er tillatt overfor denne konvensjon.

Artikkel 91 **Framgangsmåte for å avgi erklæring, og** **erklæringenes virkning**

1. Erklæringer i henhold til artikkel 74 og 78 kan avgis på ethvert tidspunkt. Innledende erklæringer i henhold til artikkel 92 nr. 1 og artikkel 93 nr. 2 skal avgis på tidspunktet for undertegning, ratifikasjon, godtakelse, godkjenning eller tiltredelse. Det kan ikke avgis andre erklæringer etter denne konvensjon.

2. Erklæringer avgitt på tidspunktet for undertegning skal bekreftes på tidspunktet for ratifikasjon, godtakelse eller godkjenning.

3. Erklæringer og bekreftelser på erklæringer skal avgis skriftlig og formelt meddeles depositaren.

4. En erklæring får virkning samtidig som denne konvensjon trer i kraft for vedkommende stat. En erklæring som formelt meddeles depositaren etter ikrafttredelsen, får imidlertid virkning den første dagen i måneden som følger etter utløpet av seks måneder fra den dag depositaren mottar den.

5. Enhver stat som avgir en erklæring etter denne konvensjon, kan på ethvert tidspunkt trekke den tilbake ved en formell, skriftlig underretning rettet til depositaren. Om en erklæring trekkes tilbake, eller endres når det er tillatt etter denne konvensjon, får dette virkning den første dagen i måneden som følger etter utløpet av seks måneder fra den dag depositaren mottar underretningen.

Artikkel 92 **Virkning i nasjonale territoriale enheter**

1. Dersom en konvensjonsstat har to eller flere territoriale enheter der forskjellige rettssystemer anvendes på saksområder som reguleres av denne konvensjon, kan den på tidspunktet for undertegning, ratifikasjon, godtakelse, godkjenning eller tiltredelse erklære at denne konvensjon skal gjelde for alle dens territoriale enheter eller for bare én eller enkelte av dem, og kan på ethvert tidspunkt endre sin erklæring ved å avgi en ny erklæring.
2. Disse erklæringer skal meddeles depositaren, og skal uttrykkelig angi de territoriale enheter der denne konvensjon gjelder.
3. Når en konvensjonsstat erklærer, i samsvar med denne artikkel, at denne konvensjon skal gjelde for én eller flere av dens territoriale enheter, men ikke for samtlige, anses et sted som ligger i en territorial enhet der denne konvensjon ikke gjelder, ikke å befinne seg i en konvensjonsstat i henhold til denne konvensjonen.
4. Dersom en konvensjonsstat ikke avgir noen erklæring i henhold til nr. 1 i denne artikkel, skal konvensjonen gjelde for samtlige av denne stats territoriale enheter.

Artikkel 93

Deltakelse av regionale økonomiske integrasjonsorganisasjoner

1. En regional økonomisk integrasjonsorganisasjon som er sammensatt av suverene stater og har kompetanse på visse saksområder som reguleres av denne konvensjon, kan likeledes undertegne, ratifisere, godta, godkjenne eller tiltre denne konvensjon. Den regionale økonomiske integrasjonsorganisasjonen skal i så fall ha de samme rettigheter og forpliktelser som en konvensjonsstat, i den grad organisasjonen har kompetanse på saksområder som reguleres av denne konvensjon. Når antallet konvensjonsstater er relevant i denne konvensjon, regnes den regionale økonomiske integrasjonsorganisasjonen ikke som en konvensjonsstat i tillegg til de av sine medlemsstater som er konvensjonsstater.
2. Den regionale økonomiske integrasjonsorganisasjonen skal, på tidspunktet for undertegning, ratifikasjon, godtakelse, godkjenning eller tiltredelse, avgi en erklæring til depositaren som angir de saksområder regulert av denne konvensjon der organisasjonen har fått overført kompetanse fra sine medlemsstater. Den regionale økonomiske integrasjonsorganisasjonen skal uten opphold underrette depositaren om enhver endring i fordelingen av kompetanse, herunder nye overføringer av kompetanse, angitt i erklæring i henhold til dette nr.
3. Enhver henvisning til "konvensjonsstat" eller "konvensjonsstater" i denne konvensjon gjelder tilsvarende for en regional økonomisk integrasjonsorganisasjon når det kreves ut fra sammenhengen.

Artikkel 94

Ikrafttredelse

1. Denne konvensjon trer i kraft første dagen i måneden som følger etter utløpet av ett år fra den dag det tjuende ratifikasjons-, godtakelses-, godkjennings- eller tiltredelsesdokumentet er deponert.

2. For hver stat som blir konvensjonsstat etter den dag det tjuende ratifikasjons-, godtakelses-, godkjennings- eller tiltredelsesdokumentet er deponert, trer denne konvensjon i kraft den første dagen i måneden som følger etter utløpet av ett år fra det aktuelle instrumentet er deponert på vegne av vedkommende stat.

3. Hver konvensjonsstat skal anvende denne konvensjon på transportavtaler som er inngått på eller etter den dato denne konvensjon er trådt i kraft for vedkommende stat.

Artikkel 95

Revisjon og endring

1. På anmodning fra minst en tredjedel av konvensjonsstatene skal depositaren innkalle til en konferanse for konvensjonsstatene for det formål å revidere eller endre konvensjonen.

2. Ethvert ratifikasjons-, godtakelses-, godkjennings- eller tiltredelsesdokument som deponeres etter at en endring av denne konvensjon er trådt i kraft, anses å gjelde for den endrede konvensjonen.

Artikkel 96

Oppsigelse av denne konvensjon

1. En konvensjonsstat kan på ethvert tidspunkt si opp denne konvensjon ved en skriftlig underretning rettet til depositaren.

2. Oppsigelsen får virkning den første dagen i måneden som følger etter utløpet av ett år fra depositaren mottar underretningen. Dersom det er angitt et lengre tidsrom i underretningen, får oppsigelsen virkning etter utløpet av et slikt lengre tidsrom fra depositaren mottar underretningen.

UTFERDIGET i [Rotterdam, Nederland], den [...], i ett originaleksemplar, hvis arabiske, engelske, franske, kinesiske, russiske og spanske tekst har samme gyldighet.

SOM BEKREFTELSE PÅ DETTE har nedenstående befullmektigede, som av sine respektive regjeringer er gitt behørig fullmakt til det, undertegnet denne konvensjon.